

รายงานพิเศษ

วิเคราะห์เศรษฐกิจ-การเมืองเมียนมาร์...หลังยุคเปลี่ยนแปลงอำนาจ

เอกสารประกอบการบรรยาย AEC Connect Border Trade Seminar

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

ประธานกลุ่มบริษัท V-SERVE GROUP

อดีตนายกรัฐมนตรีและรองประธานสภาธุรกิจไทย-พม่า (กกร.)

วันที่ 6 กันยายน 2559

1. บริบทความสำคัญด้านเศรษฐกิจของเมียนมาร์ซึ่งมีต่อประเทศไทย

ในบรรดาประเทศสมาชิก AEC รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศเมียนมาร์หรือพม่ามีปฏิสัมพันธ์และบทบาทต่อคนไทยและประเทศไทยมากที่สุด เพราะนอกจากมีพรมแดนติดต่อ 10 จังหวัด ตั้งแต่ภาคเหนือ (จังหวัดเชียงราย) จนถึงภาคใต้ (จังหวัดระนอง) ระยะทางประมาณ 2,202 กิโลเมตร อีกทั้งแรงงานเมียนมาร์มีบทบาทและความสำคัญอยู่ในระบบสังคมและเศรษฐกิจไทยค่อนข้างสูง เกี่ยวข้องกับแรงงานตั้งแต่ในบ้านเรือน แรงงานในภาคเกษตร-ประมง แรงงานภาคบริการ แรงงานก่อสร้าง แรงงานในภาคอุตสาหกรรม จากตัวเลขของเมียนมาร์ประเมินว่ามีแรงงานอยู่ในประเทศไทยประมาณ 2.0 ล้านคน

ด้านข้อมูลเศรษฐกิจของเมียนมาร์ตัวเลขแต่ละแหล่งค่อนข้างแตกต่างกัน ซึ่ง GDP ในปี 2558 ประมาณ 64.8 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 2.268 ล้านล้านบาท ต่างกว่าไทยถึง 6 เท่า คาดว่าปีนี้เศรษฐกิจจะขยายตัวได้ประมาณร้อยละ 7.5-7.8 ตัวเลขเงินเฟ้อประมาณร้อยละ 6.8-7.0 อัตราการว่างงานตามการคำนวณของ ILO ร้อยละ 3.4 การส่งออกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.5 ของ GDP ตลาดหลัก เช่น ไทย อินเดีย จีน มาเลเซีย สิงคโปร์ ฯลฯ รายได้หลักของเมียนมาร์มาจากเงินส่งกลับของแรงงานซึ่งไปทำงานในต่างประเทศ เฉพาะประเทศไทยปีละไม่น้อยกว่า 63,000 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนอยู่ใน GDP ร้อยละ 2.8

ตัวเลขการนำเข้าและส่งออกไทย-เมียนมาร์ ปี 2559 คาดว่ามีมูลค่า 238,194.4 ล้านบาท ขยายตัวถดถอยร้อยละ 9.07 เป็นการส่งออก 150,721.2 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 7.05 ด้านการนำเข้าคาดว่าปีนี้จะมียอดมูลค่า 87,473.4 ล้านบาท ขยายตัวถดถอยร้อยละ 27.82 สาเหตุเนื่องจากการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากเมียนมาร์คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 84 ของการนำเข้าทั้งหมด ขณะที่ราคาน้ำมันโลกตกต่ำทำให้ราคานำเข้าก๊าซธรรมชาติจากเมียนมาร์ลดลงร้อยละ 37.15

ทั้งนี้ประเทศเมียนมาร์ให้ความสำคัญกับประเทศไทยค่อนข้างอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับหลายประเทศ ส่วนหนึ่งจากประชากรเมียนมาร์จำนวนมากเคยเข้ามาทำงานในประเทศไทยคุ้นเคยกับคนไทย โดยเฉพาะเป็นประเทศนับถือศาสนาพุทธคล้ายกัน อีกทั้งเคยชินกับอาหารไทยและสินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องใช้ไฟฟ้า รวมทั้งปัจจัยด้านการเกษตรเป็นที่นิยมของคนเมียนมาร์เนื่องจากมีคุณภาพถึงแม้จะมีราคาสูงกว่าสินค้าจากจีนแต่ได้รับความเชื่อถือ อีกทั้งคนเมียนมาร์เข้าถึงสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมนอกจากดูละครและเพลงไทยยังเห็นสื่อโฆษณาสินค้าไทย

บริบทใหม่ชายแดน : การปรับเปลี่ยนกระบวนการทันสมัยใหม่ (3)
ประเทศเมียนมาร์ : สัดส่วนส่งออกสินค้าผ่านชายแดนร้อยละ 72.0
การค้าผ่านชายแดนมูลค่า 214,694 ล้านบาท

ชายแดนยาว 2,202 กม. จังหวัดติดชายแดน 10 จังหวัด
ด่านชายแดนหลัก แม่สอด-เมียวดี-ย่างกุ้ง/เชียงแสน-ท่าขี้เหล็ก-เนปิดอร์
ด่านถาวร 5 แห่ง/จุดผ่อนปรน 14 แห่ง

การค้าผ่านชายแดนมูลค่า 214,694 ล้านบาท (ปี 2558)
ได้ดุลการค้า -13,055.78 ล้านบาท อัตราขยายตัวลดลง -15.79 %

การส่งออกไทย-เมียนมาร์ มูลค่า 140,757.55 ล้านบาท โดยเป็นการ
ส่งออกผ่านชายแดนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.62 ของการส่งออก
ทั้งหมด

เป็นทั้งคู่ค้าและผู้แข่ง รัฐบาลมีเสถียรภาพ
เศรษฐกิจขยายตัวลดลงเหลือ 7.78

การเมืองมั่นคง ประธานาธิบดี ทิน จ้อ (1 เมษายน 2559)
นางอองซาน ซูจี เป็นที่ปรึกษาแห่งรัฐ

www.tanitsoraj.com

2. การค้า-การลงทุนผ่านทางถนนเป็นข้อได้เปรียบของไทย

จากการมีโครงสร้างทางถนนเชื่อมโยงกับประเทศเมียนมาร์ทำให้การนำเข้า-ส่งออกของไทยไปเมียนมาร์ส่วนใหญ่เป็นการค้าผ่านชายแดน ตัวเลขการค้าผ่านแดนทางถนนคาดว่าปี 2559 จะมีมูลค่าประมาณ 190,041 ล้านบาท ขยายตัวลดลงร้อยละ 11.48 เป็นการส่งออกผ่านพรมแดนมูลค่า 111,601.86 ล้านบาท ขยายตัวลดลง 10.7 และการนำเข้ามูลค่า 78,439.58 ขยายตัวลดลงร้อยละ 31.12 ด้านหลัก คือ ด้านแม่สอด จังหวัดตาก (เมียวดี-ย่างกุ้ง) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32 อันดับสองคือด่านระนอง (เกาะสอง-มะริด) สัดส่วนประมาณร้อยละ 8.51

เส้นทางโลจิสติกส์ทางบกไทย-เมียนมาร์ มีด่านถาวร 5 แห่งและจุดผ่อนปรน 14 แห่ง ส่วนใหญ่ขนส่งผ่านชายแดนเข้าไปตั้งแต่วัสดุภัณฑ์ซึ่งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือผ่านด่านแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-ตองยี, ด่านรัฐกะยาผ่านทางจังหวัดแม่ฮ่องสอน-หลอยก่อ, รัฐกะเหรี่ยงผ่านด่านแม่สะเรียง-ผาปูน,

สำหรับเส้นทางโลจิสติกส์เข้านครย่างกุ้งผ่านด่านแม่สอด-เมียวดี ภาคใต้ของพม่าสินค้าไทยผ่านด่านหลัก เช่น สันขละบุรี ด่านเจดีย์สามองค์เข้าสู่รัฐเยห์ และมณฑลตะนาวศรี (ทวาย มะริด เกาะสอง) นอกจากนี้สินค้าไทยขนส่งผ่านท่าเรือระนอง-เกาะสอง ซึ่งสินค้าไทยขนส่งทางถนนได้สะดวกและมีต้นทุนต่ำทำให้ได้รับความนิยมทั้งด้านคุณภาพและราคาที่คนเมียนมาร์พอรับได้

ข้อได้เปรียบของไทยคือมีพรมแดนติดต่อกับเมียนมาร์ตั้งแต่ภาคเหนือจนจรดภาคใต้และรัฐบาลที่ผ่านมาให้ความสำคัญโดยการสร้างถนนและสะพานเชื่อมโยงกับเมืองสำคัญของเมียนมาร์ ขณะที่สินค้าจีนในด้านต้นทุนขนส่งสูงกว่าไทยเพราะต้องขนจากฐานการผลิตทางภาคกลางและภาคตะวันออกของประเทศ ระยะทางยาวเข้าพรมแดนพม่าที่ด่านรัฐเยห์-ลาโซ พื้นที่อยู่ทางรัฐฉานตอนเหนือ ซึ่งประชากรที่มีอำนาจซื้ออยู่ที่นครย่างกุ้ง เขตพะโค เขตติละวา และมะริด-เกาะสองซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ (อัตราแลกเปลี่ยนหากเป็นนครย่างกุ้ง 1 บาทเท่ากับ 35 จ๊าด และชายแดนแม่สอดประมาณ 29-30 จ๊าด)

ข้อมูลด้านโลจิสติกส์ที่พึงรู้เกี่ยวกับการค้า-การลงทุนประเทศเมียนมาร์

1. เส้นทางขนส่งหลัก คือ เส้นทางแม่สอด (ตาก)- เมียวดี-ผาอาจ-ย่างกุ้ง ระยะทางประมาณ 420 กิโลเมตร เส้นทางเป็นถนนลาดยางทั้งไทยและญี่ปุ่นให้การสนับสนุน ระยะเวลาขนส่งจากชายแดนแม่สอดจนถึงย่างกุ้งระยะเวลาเฉลี่ยประมาณ 3.3 วัน สำหรับด่านอื่นๆ ได้แก่ ด่านแม่สาย (เชียงราย)-ท่าซี้เหล็ก-ตองยี-เนย์ปิดอร์ ด่านสิงขร (ประจวบคีรีขันธ์)-มะริด ด่านระนอง-เกาะสอง ในอนาคตด่านพุน้ำร้อน (กาญจนบุรี) -ทิกกี-ทวาย

2. เมืองศูนย์กลางกระจายสินค้าในประเทศเมียนมาร์ เมืองหลักที่สินค้าต้องไปเปลี่ยนถ่ายขนส่ง เช่น นครย่างกุ้ง (ภาคกลาง) ใช้เส้นทางแม่สอด-ย่างกุ้งระยะทางประมาณ 420 กิโลเมตร, เมืองตองยี (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เป็นเมืองหลวงของรัฐไทใหญ่ใช้เส้นทางหมายเลข 1 ย่างกุ้ง-เนย์ปิดอร์-รัฐฉาน ระยะทาง 670 กิโลเมตร เมืองมัณฑะเลย์ (ภาคเหนือตอนกลาง) ใช้เส้นทางหมายเลข 2 ย่างกุ้ง-มิดิลา-มัณฑะเลย์ ระยะทาง 850 กิโลเมตร และเมืองเยห์ (ภาคใต้) ใช้เส้นทางหมายเลข 8 ย่างกุ้ง-มะละละหม่าง-รัฐกะเหรี่ยง ระยะทาง 620 กิโลเมตร

3. ภาษีนำเข้าแต่ละด่านมีความแตกต่างกันทั้งด้านอัตราภาษีและเอกสาร ภาษีนำเข้าใช้สิทธิประโยชน์อาเซียน (FORM-D) ซึ่งชายแดนค่อนข้างมีความยุ่งยาก ภาษีการค้า (Commercial tax) เก็บร้อยละ 5 ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding tax) เก็บร้อยละ 2.0 อย่างไรก็ตามชายแดนอาจเลือกใช้ภาษีแบบท้องถิ่นมีการประเมินภาษีตามน้ำหนัก ปริมาณ ประเภทสินค้าและมูลค่า อัตราภาษีขึ้นอยู่กับภาระจากรัฐ นอกจากนี้ระหว่างทางยังสามารถถูกหน่วยงานต่างๆ ตรวจสอบมีภาษีผ่านทางทั้งจากทหารและชนกลุ่ม

น้อย หรือถูกส่งตรวจจากเจ้าหน้าที่รัฐส่วนกลางที่มาจากกรุงเนปีดอว์ ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้ส่วนใหญ่ผู้ให้บริการขนส่งเป็นผู้รับผิดชอบ

4. การบริหารความเสี่ยง การขนส่งทางถนนผ่านชายแดนและในประเทศเมียนมาร์ขาดความเป็นมาตรฐานและสากล รถบรรทุกส่วนใหญ่เป็นประเภทคลุมผ้าใบขนาดรถต่างกับประเทศไทย การขนส่งด้วยตู้คอนเทนเนอร์ขนาดใหญ่อาจไม่ใช่ทางเลือกเพราะเมื่อข้ามชายแดนต้องไปเปลี่ยนโหมดขนส่ง ซึ่งมาตรฐานการขนย้ายเป็นแบบท้องถิ่นมีความเสี่ยงด้านความเสียหาย รวมถึงการกระแทก อุบัติเหตุ และเสียหายจากน้ำฝน

5. มาตรฐานขนส่ง ถนนในประเทศส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐานทางช่วงแควบมากและเป็นหลุมเป็นบ่อ รถบรรทุกส่วนใหญ่มี 12 ล้อ บรรทุกได้ 15 ตัน รถขนาด 14 ล้อ บรรทุกได้ 15.5 ตัน รถ 22 ล้อ บรรทุกได้ 32 ตัน อัตราค่าบริการคำนวณจากน้ำหนักและปริมาตร ระบบการประกันภัยยังอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบGPSยังไม่มีและไม่มีการประกันเวลาและการติดตามสถานะขนส่ง ระบบแพ็คเกจจิ้งและการให้บริการเป็นแบบท้องถิ่น สินค้าเสียหาย 10-15 เปอร์เซ็นต์เป็นเรื่องปกติ

3. อนาคตเมียนมาร์กับการเป็นจุดหมายปลายทางของการลงทุนของภูมิภาค

ด้านการลงทุนรัฐบาลเมียนมาร์ตั้งแต่สมัยประธานาธิบดีเต็ง เส่ง ได้ให้ความสำคัญการลงทุนจากต่างประเทศโดยมีการจัดตั้งหน่วยงานส่งเสริมการลงทุน MIC : Myanmar Investment Commission และมีการผ่อนปรนเงื่อนไขต่างๆ มาโดยตลอด มีการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษมณฑลเยลี่ซึ่งอยู่ทางตอนกลางของประเทศ, เขตเศรษฐกิจพะโค, เขตเศรษฐกิจย่างกุ้ง, เขตเศรษฐกิจมะละแหม่ง, เขตเศรษฐกิจผาอาน, เขตเศรษฐกิจเมียวดี (ติดชายแดนแม่สอด) และเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาร่วมทุนระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลเมียนมาร์ซึ่งจะมีการสร้างท่าเรือน้ำลึก ขณะที่เส้นทางถนนจากทวาย-พุน้ำร้อน ระยะทาง 137 กิโลเมตร รัฐบาลก้าวหน้าไปมาก

สำหรับเขตการลงทุนซึ่งมีศักยภาพอยู่ที่เขตเศรษฐกิจพิเศษติละวา ห่างจากนครย่างกุ้ง ประมาณ 16-17 กิโลเมตร เป็นพื้นที่การลงทุนที่รัฐบาลเมียนมาร์ยุคประชาธิปไตยยังเดินหน้าและต่างชาติให้ความสำคัญมีเส้นทางเชื่อมโยงทั้งภาคเหนือและใต้ มีท่าเรือระดับมาตรฐาน 2 ท่า บนแม่น้ำพะโคคือท่าเรือเอเชียเวิร์ดพอร์ต และท่าเรือติละวา โดยท่าเรือทั้งสองรับสินค้าได้รวมกันมากกว่า 1.0 ล้าน TEU. คาดว่าในปี 2561 การก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าขนาดใหญ่ซึ่งทางรัฐบาลญี่ปุ่นให้ความช่วยเหลือจะแล้วเสร็จจะทำให้เมียนมาร์เป็นที่หมายปลายทางของการลงทุนสำคัญของภูมิภาค ปัจจุบันท่าเรือติละวาประเทศสิงคโปร์ เป็นนักลงทุนอันดับหนึ่ง รองลงมาคือญี่ปุ่น มาเลเซีย จีน เกาหลี และไทย ตัวเลขการลงทุนมกราคม-กรกฎาคม 2559 มีการลงทุนจริงมูลค่าประมาณ 3 หมื่นล้านบาท **สำหรับประเทศนอกเออีซีส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนผ่านประเทศสิงคโปร์เพื่อได้สิทธิประโยชน์ของอาเซียนจากสัดส่วนผู้ถือหุ้นร้อยละ 70**

ทั้งนี้รัฐบาลใหม่หลังเลือกตั้งหลังการเปลี่ยนผ่านอำนาจ โดยประธานาธิบดีอู ทิน จ่อ ให้การสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อให้เกิดการจ้างงาน ประชากรของพม่าตัวเลขไม่ชัดเจนน่าจะประมาณ 53 ล้านคนส่วนใหญ่อยู่ในฐานะยากจน รายได้ต่อหัวต่อคนต่อปีประมาณ 1,005 เหรียญสหรัฐ เทียบกับประเทศไทยประมาณ 5,839 เหรียญสหรัฐ กำลังแรงงานของเมียนมาร์อย่างเป็นทางการประมาณ 18-20 ล้านคน เพราะส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่รัฐปกครองตนเองและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ กระจายอยู่ตามเขตป่า พื้นที่ทุรกันดาร และเขตภูเขาทางภาคเหนือของประเทศ อัตราค่าแรงของเมียนมาร์แตกต่างกันไปของแต่ละพื้นที่ สำหรับค่าจ้างแรงงานไร้ทักษะในนครย่างกุ้งประมาณ 2,100-3,000 บาท หากจบปริญญาตรีมีประสบการณ์ทำงานได้ 8,000-9,000 บาท หากพูดภาษาอังกฤษได้ก็จะสูงกว่า 15,000 บาท เพราะเป็นที่ต้องการของนักลงทุน ส่วนค่าเช่าอาคารหรือที่ดินเพื่อทำโรงงานสูงมากบางพื้นที่ค่าเช่าสูงกว่ากรุงเทพมหานคร

ศักยภาพการลงทุนของประเทศเมียนมาร์ไม่ใช้วันนี้แต่เป็นอนาคต 2-3 ปีข้างหน้า ด้วยที่ตั้งมีภูมิรัฐศาสตร์ที่ตั้งติดกับมหาอำนาจทางเศรษฐกิจโดยทิศเหนือติดกับประเทศจีนตั้งแต่ทิเบต เชนวนยูนาน ทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศอินเดียตั้งแต่รัฐอัสสัม นาคาแลนด์ มณีปุระ และทิศตะวันออกติดต่อกับประเทศไทยตั้งแต่ภาคเหนือจรดชายฝั่งทะเลอันดามัน ด้วยศักยภาพการลงทุนประเทศเมียนมาร์ในอนาคตจะเป็นที่หมายปองด้านการลงทุนจากประเทศต่างๆ เพราะความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานไฟฟ้าจากน้ำ ประมง สินแร่ อัญมณี ป่าไม้ โดยเฉพาะแหล่งก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน ซึ่งคาดว่าจะมีเป็นจำนวนมากซึ่งต่างชาติให้ความสนใจที่จะเข้าลงทุน ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ลงทุนสำรวจและขุดเจาะก๊าซธรรมชาติรายใหญ่ รวมทั้งการลงทุนพลังงานไฟฟ้า เช่น กฟผ. อินเทอร์เน็ต เนชั่นเนล (EGAT) ลงทุนในโครงการไฟฟ้ามายตง 6,300 เมกะวัตต์ และโครงการไฟฟ้าอัยยีกำลังการผลิต 1,360 เมกะวัตต์

นอกจากนี้ประเทศเมียนมาร์ได้เปิดประมูลแหล่งสำรวจและขุดเจาะน้ำมันซึ่งได้รับความสนใจจากบริษัทข้ามชาติ เช่น Shell Oil, Mitsui Oil, Conoco, Chevron, Total จากฝรั่งเศส, Exxon Mobil จากสหรัฐอเมริกา ในอนาคตหากมีการขุดเจาะและลงทุนอย่างจริงจังจะทำให้เกิดอุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันและปิโตรเคมีคอลซึ่งจะทำให้เมียนมาร์เป็นแหล่งผลิตพลาสติก, โพลีเอสเตอร์ ซึ่งจะเป็นอุตสาหกรรมต้นทางของหลายอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเคมี ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวจะเป็นปัจจัยทำให้เมียนมาร์เป็นแหล่งลงทุนสำคัญทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลก

4. การขับเคลื่อนประเทศของเมียนมาร์หลังการเปลี่ยนแปลงขั้วอำนาจ

ประเทศเมียนมาร์ได้มีการเลือกตั้งครั้งประวัติศาสตร์เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2558 โดยพรรค NLD หรือพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย นำโดยนางอองซาน ซูจี ได้รับคะแนนเสียงอย่างถล่มทลายทั้งในรัฐสภา (Pyithu Hluttaw) และวุฒิสภาหรือสภาแห่งรัฐ (Amyotha Hluttaw) แต่ด้วยรัฐธรรมนูญซึ่งปิดล็อกทำให้นางไม่สามารถขึ้นสู่ตำแหน่งผู้นำประเทศ ดังนั้นประธานาธิบดีของเมียนมาร์บนบริบทการเมืองใหม่คือนาย อู หิน จ่อ (U Htin Kyaw) เป็นประธานาธิบดีคนแรกในรอบประชาธิปไตยในรอบ 50 ปี โดยรัฐบาลใหม่ได้เข้ารับหน้าที่อย่างเป็นทางการเมื่อ 30 มีนาคม 2559 ขณะที่นางอองซาน ซูจี ภายใต้นโยบาย "Above The President" ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศและอีกหลายกระทรวงโดยเฉพาะตำแหน่งสำคัญเป็นที่ปรึกษาแห่งรัฐ

คำถามการเมืองเมียนมาร์พรรคเอ็นแอลดีได้เสียงข้างมากใน 2 สภา การเมืองของเมียนมาร์ได้เปลี่ยนผ่านจากระบอบเผด็จการทหารไปสู่ประชาธิปไตย รัฐบาลใหม่จะสามารถปฏิรูปประเทศได้เต็มที่หรือไม่ "คำตอบคือ" ถึงแม้จะเปลี่ยนแปลงสู่ประชาธิปไตยแต่การเปลี่ยนถ่ายขั้วอำนาจยังมีข้อจำกัดและการเห็นการปฏิรูปประเทศแบบพลิกฝ่ามือคงเป็นสิ่งต้องใช้เวลาอีกพอสมควร เพราะรัฐธรรมนูญของเมียนมาร์ร่างโดยกองทัพใช้เวลาในการออกแบบกว่า 20 ปี นอกจากป้องกันการเช็ค

บิลย้อนหลัง ยังเพื่อคงสถานภาพของทหารไว้ให้มั่นคง กระทรวงสำคัญที่เกี่ยวกับความมั่นคง กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกิจการชายแดนเป็นโคเวตาทองทัพ รัฐบาลไม่สามารถ แต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการในกระทรวงเหล่านี้ได้ กองทัพจึงคุมทั้งกำลังข้าราชการพลเรือน ทหาร และกองกำลังติดอาวุธต่างๆ ของประเทศ การประชุมด้านความมั่นคงเป็นเรื่องของกองทัพไม่เกี่ยวกับรัฐบาลและ หากสถานการณ์ด้านการเมืองมีความเสี่ยงต่อความมั่นคงสามารถยุบสภาได้ อีกทั้งรัฐธรรมนูญระบุว่า 1 ใน 4 ของสมาชิกทั้งสองสภาจากการแต่งตั้งของกองทัพ จึงเป็นการยากที่จะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญซึ่ง จะต้องใช้เสียง 3 ใน 4 จึงสามารถแก้ไขได้

ข่าวอำนาจของเมียนมาร์ การเมืองของเมียนมาร์ซึ่งเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจเป็นเรื่องของการลงตัว ด้านการประสานประโยชน์และดุลยภาพรวมถึงการคานอำนาจ 3 ฝ่าย ซึ่งผู้ประกอบการที่จะเข้าไปลงทุน และทำการค้าในประเทศเมียนมาร์จะต้องเข้าใจกลไกอำนาจ 3 ฝ่ายในเมียนมาร์ ประกอบด้วย

1) ฝ่ายกองทัพเกี่ยวข้องกับการรักษาสถานภาพข่าวอำนาจเก่า ผู้นำคือพลเอกมิน อ่องหล่าย ผู้บัญชาการกองทัพเมียนมาร์ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดทางทหารตัวจริงของเมียนมาร์ การเติบโตอยู่ในสายของนายพลตาน ฉ่วย ซึ่งยังคงเป็นผู้มากบารมีจากเดิมส่งให้นายพลเต็ง เส่ง เป็นผู้นำประเทศเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนถ่ายไปสู่ระบบประชาธิปไตยซึ่งยังคงรักษาสถานภาพและดุลอำนาจของกองทัพ แม้แต่กองทัพเมียนมาร์ก่อนมีการเลือกตั้งก็มีการปฏิรูปเห็นได้จากการหายหน้าไปของนายพลสำคัญซึ่งคุมกำลัง เช่น นายพลตู่ระ ฉ่วย มาน อดีตแม่ทัพบูรพา ซึ่งไปจับมือเป็นพันธมิตรกับนางอองซาน ซูจี ในช่วงเลือกตั้ง ขณะที่นายพลหม่อง เอ อดีต ผบ.ทบ. ได้ถูกขจัดพ้นไปก่อนหน้านี้ ประเด็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทัพคือ อำนาจที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญทั้งด้านการแต่งตั้งสมาชิกหนึ่งในสี่ทั้ง 2 สภา อำนาจด้านความมั่นคง ควบคุมทั้งข้าราชการพลเรือน ทหาร และกองกำลังติดอาวุธ “ตราบที่การเมืองที่มาจากระบอบการเลือกตั้งไม่เข้าไปสั่นคลอนกองทัพ รัฐบาลก็จะมีเสถียรภาพ”

2) ฝ่ายรัฐบาลเกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งระบอบประชาธิปไตย ฝ่ายรัฐบาลเกี่ยวข้องกับข่าวอำนาจบริหาร โดยมีนางอองซาน ซูจี ผู้นำพรรคเอ็นแอลดีและในฐานะที่ปรึกษาแห่งรัฐทำหน้าที่เหมือนเป็นผู้นำประเทศตัวจริง ขณะที่นายอู ทิน จ่อ เป็นประธานาธิบดีอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตามถึงแม้สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เป็นเสียงของพรรคเอ็นแอลดี แต่ใช้นางอองซาน ซูจี จะกำหนดทิศทางประเทศได้ร้อยเปอร์เซ็นต์เพราะบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญไม่เอื้อ อีกทั้งความมั่นคงของรัฐบาลขึ้นอยู่กับกองทัพ ซึ่งนางซูจีต้องการลดบทบาทของทหาร การเดินทางทางการเมืองจึงต้องยึดมือทั้งยูเอ็นและประเทศมหาอำนาจ ขณะที่การเมืองในประเทศได้นำชนกลุ่มน้อยเข้ามาเป็นพันธมิตรเพื่อถ่วงดุลอำนาจกับฝ่ายกองทัพและข่าวอำนาจเก่า

3) **กลุ่มชาติพันธุ์** สภาสหพันธรัฐแห่งชาติสหภาพเมียนมาร์ (UNFC) เป็นองค์กรร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งรัฐบาลและกองทัพให้การยอมรับมีการจัดตั้งขึ้นเมื่อปลายปี 2554 ถึงแม้จะมีการจัดตั้งเป็นองค์กรแต่ขาดความเป็นเอกภาพ ทั้งนี้เป็นที่ทราบดีว่าเมียนมาร์เป็นประเทศที่รัฐซ้อนรัฐขาดความเป็นเอกภาพโดย 7 มณฑล ขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลางและอีก 7 รัฐเป็นเขตปกครองตนเองโดยประชากรส่วนใหญ่ของเมียนมาร์เป็นกลุ่มชาติพันธุ์และเป็นฐานเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป โดยเฉพาะไทใหญ่และกะเหรี่ยงเป็นชนกลุ่มใหญ่มีสัดส่วนร้อยละ 40-45 ของประชากรเมียนมาร์ ซึ่งทั้งพรรคเอ็นแอลดีและกองทัพต่างต้องการนำมาเป็นพวก สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ก็ไ้จะเป็นเอกภาพเพราะมีภาษา วัฒนธรรม และความเชื่อที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะผลประโยชน์มหาศาลทั้งจากภาษีเถื่อน ค้ายาเสพติด และเส้นทางอิทธิพล

5. อนาคตของเมียนมาร์ขึ้นอยู่กับความเป็นเอกภาพแห่งชาติ

ปัญหาการเมืองของเมียนมาร์มีความซับซ้อนยากที่จะเข้าใจเกี่ยวข้องกับการประสานประโยชน์และการคานอำนาจของทั้ง 3 ขั้วอำนาจ ขณะที่แต่ละขั้วอำนาจมีขั้วอำนาจย่อยซ้อนอยู่ กล่าวได้ว่าเมียนมาร์มีพื้นที่เพียงร้อยละ 60 ซึ่งรัฐบาลกลางมีอำนาจเบ็ดเสร็จอย่างแท้จริง โดยพื้นที่ตอนเหนือซึ่งเป็นเทือกเขาสูงเป็นพื้นที่อิทธิพลของชนกลุ่มน้อย เช่น รัฐสกาย คณะจีน ด้านตะวันตกทั้งรัฐมาเกว ชิน ยะไข่ ยังเป็นเขตสู้รบ ทางด้านตะวันออกชายแดนติดประเทศจีน สปป.ลาว และไทย พื้นที่เป็นเขตอิทธิพลของไทยใหญ่ (ฉาน) แม้แต่พรมแดนที่ติดกับแม่ฮ่องสอน แม่สอด จนถึงกาญจนบุรีก็อยู่ในเขตอิทธิพลของกองกำลังรัฐกะเหรี่ยง ซึ่งปัจจุบันก็ยังมีกรรบกัันประปราย

กลุ่มชาติพันธุ์ของพม่าที่ยังมีบทบาท ประกอบด้วย

1. องค์กรแห่งชาติว่า Wa National Organization (WNO)
2. พรรคก้าวหน้ารัฐฉาน/กองทัพรัฐฉาน Shan State Progress Party (SSPP)
3. องค์กรเอกราชคะฉิ่น Kachin Independence Organization (KIO)
4. องค์กรแห่งชาติคะฉิ่น Kachin National Organization (KNO)
5. สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง Karen National Union (KNU)
6. พรรคก้าวหน้าแห่งชาติคะเรนนี Karenni National Progressive Party (KNPP)
7. สหภาพประชาธิปไตยลาหู่ Lahu Democratic Union (LDU)
8. พรรคเอกภาพแห่งชาติอาระกัน National Unity Party of Arakan (UNPA)
9. แนวร่วมแห่งชาติชิน Chin National Front (CNF)
10. พรรครัฐมอญใหม่ New Mon State Party (NMSP)
11. แนวร่วมปลดปล่อยรัฐปะหล่อง Palaung State Liberation Front (PSLF)
12. องค์กรปลดปล่อยชาติปะโอ PaO National Liberation Organization (PNLO)

ทั้งนี้กลุ่มชาติพันธุ์ข้างต้นถือว่ามีความซับซ้อนสูง เพราะมีการจัดตั้งเป็นกองทัพมีเขตพื้นที่ปกครอง ขณะเดียวกันมีความพยายามที่จะรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นกองทัพสหภาพ (Union Army) เพื่อช่วยเหลือ-ต่อสู้-ต่อรอง กับรัฐบาลกลางถึงขนาดมีผ.สูงสุด (พล.ต. ปี่ ทุ) นอกจากนี้ในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ยังมีกองกำลังอิสระซึ่งขัดแย้งและรบกันเอง เช่น กลุ่มว่าแดง กองทัพอารากัน (เอเอ) ซึ่งเป็นกลุ่มหัวรุนแรงชาวพุทธในรัฐยะไข่ รวมทั้งกลุ่มโรฮิงญาซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยนับถือมุสลิม ซึ่งรัฐบาลเมียนมาร์ไม่ยอมรับ นอกจากนี้ยังมีกองทัพพันธมิตรประชาธิปไตยแห่งชาติเมียนมาร์ (เอ็มเอ็นดีเอเอ) กองทัพปลดปล่อยแห่งชาติท่าอ่าง (ทีเอ็นแอลเอ) และกองกำลังกะเหรี่ยงพุทธ (ดีเคบีเอ) ฯลฯ

กลุ่มชาติพันธุ์ของเมียนมาร์มีความซับซ้อนไม่น้อยไปกว่าการเมืองของเมียนมาร์เกี่ยวข้องกับ

- (1) อุดมการณ์ในการสร้างชาติ
- (2) เขตอิทธิพลเก็บค่าคุ้มครองและภาษีเถื่อน
- (3) กระบวนการผลิตและกระจายยาเสพติดในระดับสากล
- (4) ผลประโยชน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ต่างๆ เช่น หยก อัญมณี ฯลฯ
- (5) การเก็บภาษีนำเข้า-ส่งออกและธุรกิจตามตะเข็บชายแดนทั้งประเทศไทย จีน อินเดีย

จากที่กล่าวข้างต้นเห็นได้ว่าผลประโยชน์และรายได้มหาศาลทำให้กลุ่มชาติพันธุ์มีการรักษาฐานพื้นที่อิทธิพลและฐานอำนาจ มีรายได้สามารถสร้างกองทัพของตนเองมีระบบการบริหารจัดการกองกำลังอย่างเป็นระบบจนสามารถต่อสู้กับกองทัพเมียนมาร์มาได้อย่างยาวนาน อีกทั้งมีการร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการกับกองกำลังทหารของรัฐบาลโดยเฉพาะตามตะเข็บชายแดน **ทั้งนี้การจัดสรรผลประโยชน์และแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันอย่างลงตัว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รัฐบาลกลางไม่สามารถปราบปรามกลุ่มชาติพันธุ์และปัจจุบันก็ยังไม่วางอาวุธ**

ความเป็นเอกภาพแห่งชาติถือเป็นวาระแห่งชาติของเมียนมาร์มาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2493 ตั้งแต่สมัยนายพลเนวินเป็นประธานาธิบดี กองทัพเมียนมาร์มีการปราบปรามและต่อสู้เพื่อการรวมชาติมาอย่างยาวนานถึงแม้ปัจจุบันส่วนใหญ่สามารถตกลงหยุดยิงกันได้ แต่กลุ่มเหล่านี้ก็ยังไม่ยอมวางอาวุธและยังสามารถรักษาฐานพื้นที่อิทธิพลไว้ได้ อย่างไรก็ตามทั้งฝ่ายกองทัพและนางอองซาน ซูจี เห็นพ้องต้องกันว่า "การเดินหน้าประเทศจะต้องให้เกิดความเป็นเอกภาพ" หากไม่สามารถการรวมชาติให้เป็นประเทศอย่างแท้จริงก็จะไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจนและความมั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมือง

6. การประชุมสันติภาพปางโหลงกับการแก้ปัญหาเอกภาพของประเทศ

โจทย์ของเมียนมาร์ต่างกับหลายประเทศเพราะเป็นเรื่องของการรวมชาติเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่ออนาคตของประเทศ ขณะเดียวกันโจทย์ของกลุ่มชาติพันธุ์หลังจากสู้รบกับรัฐบาลกลางยาวนานเกือบ 70 ปี กลุ่มเหล่านี้ก็เริ่มเบื่อหน่ายสงครามและต้องการให้มีการเจรจาให้เกิดสันติภาพ ซึ่งก่อนหน้านี้ในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 (ค.ศ. 1947) นายพลอองซานบิดาของนางซูจีได้เคยจัดให้มีการประชุมที่จะตกลงสถาปนาสหภาพพม่า (เมียนมาร์) โดยให้นำรัฐต่างๆ ที่ต้องการปกครองตนเองมาอยู่ภายใต้สหภาพ โดยรัฐบาลกลางให้สิทธิและอิสระในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นแต่ยังคงความเป็นเอกภาพกับรัฐบาลกลาง

โดยหากดำเนินการไประยะหนึ่งหากบางรัฐใดประสงค์จะแยกตัวเป็นอิสระสามารถทำได้แต่ต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐบาลกลาง อย่างไรก็ตามข้อตกลงดังกล่าวมีอันต้องยุติหลังจากนายพลของซานตูกังฮาร์และประเทศพม่าตกอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลทหารที่ยาวนานถึง 50 ปี

จากการลงตัวของทุกกลุ่มทำให้นางองซาน ซูจี ใช้จังหวะรุกคืบทางการเมืองทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ด้วยการเจรจากับสหภาพพันธรัฐแห่งชาติสหภาพเมียนมาร์ (UMFC) โดยเฉพาะกลุ่มหลัก เช่น กะเหรี่ยง ไทใหญ่ ว่า เพื่อให้เกิดการเจรจาสันติภาพและกดดันกองทัพเมียนมาร์ให้ยอมรับการจัดประชุมที่เรียกว่าการ “ประชุมสันติภาพปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21” โดยสามารถรวบรวมกลุ่มชาติพันธุ์อย่างน้อย 17 กลุ่มให้เข้าร่วมประชุม ซึ่งในเบื้องต้นกองทัพตั้งตัวไม่ทัน และพลเอกมิน อ่องหล่าย ไม่ค่อยจะเห็นด้วยกับการประชุม อีกทั้งกองทัพไม่ต้องการให้บางกลุ่มชนกลุ่มน้อยที่ยังปฏิเสธออกแถลงการณ์วางอาวุธเข้าร่วมประชุม

ทั้งนี้ภายใต้ชั้นเชิงการเมืองระหว่างประเทศของนางองซาน ซูจี ซึ่งสามารถดึงให้นายบัน คี-มุน เลขาธิการสหประชาชาติให้เข้าร่วมประชุมพร้อมทั้งตัวแทนจากหลายประเทศ ขณะเดียวกันมีการลอบบีประเทศจีนซึ่งก่อนหน้านี้ให้การสนับสนุนกลุ่มชาติพันธุ์บริเวณตะเข็บชายแดน เช่น กลุ่มคะฉิ่น และไทใหญ่ ที่น่าสนใจในช่วงเดียวกันประธานาธิบดีทิน จ่อ เดินทางไปเยือนอินเดียซึ่งคงเป็นอย่างอื่นไม่ได้นอกจากให้อินเดียสนับสนุนการประชุมครั้งนี้

การประชุมสันติภาพความหวังยังอีกไกล การประชุมสันติภาพปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21 ได้มีการประชุม ณ กรุงเนยีปิตอร์ ระหว่างวันที่ 31 สิงหาคม จนถึงวันที่ 4 กันยายน 2559 โดยนางองซาน ในฐานะรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศและที่ปรึกษาแห่งรัฐเป็นประธาน โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์ 17 กลุ่มเข้าร่วมประชุม อย่างไรก็ตามการที่จะหวังให้การประชุมครั้งนี้นำไปสู่การยุติการต่อสู้และนำไปสู่การเป็นเอกภาพของเมียนมาร์ ความหวังดังกล่าวคงอีกไกลจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1) **เจตย์และเงื่อนไขของกลุ่มชาติพันธุ์** ต้องการให้สถาปนาสหพันธรัฐเมียนมาร์ที่เป็นประชาธิปไตยที่มีการกระจายอำนาจการปกครอง โดยทุกรัฐมีสิทธิในการปกครองประเทศและต้องการคงสิทธิในการเก็บภาษี การให้สัมปทานด้านทรัพยากร และผลประโยชน์ต่างๆ ในพื้นที่ของตนเอง โดยยอมทำข้อตกลงยุติการสู้รบกับรัฐบาลกลางแต่ไม่ยอมวางอาวุธ

2) **เจตย์และเงื่อนไขของฝ่ายความมั่นคงหรือฝ่ายกองทัพ** ไม่ต้องการผลักดันให้ประเทศเมียนมาร์ไปสู่การเป็นสหพันธรัฐเพราะจะนำไปสู่การขาดเอกภาพและเสี่ยงต่อความมั่นคงของประเทศจากการแยกตัวของบางกลุ่มในอนาคต ซึ่งฝ่ายกองทัพอาจคัดค้านเพราะผลการเจรจาจะต้องผ่านรัฐสภาซึ่งทหารครองที่นั่ง 1 ใน 4 โดยฝ่ายทหารต้องการให้แยกการเจรจาสันติภาพเป็นกลุ่มๆอย่างที่ทำได้ผลมาในอดีตและไม่ค่อยเห็นด้วยกับการประชุมในระดับชาติและถูกกดดันจากรัฐบาล

3) **โจทย์ของรัฐบาล** ต้องการให้มีการเจรจาสันติภาพเพื่อสามารถให้ประเทศเดินหน้า โดยแลกเปลี่ยนให้ชนกลุ่มน้อยเพิ่มอำนาจปกครองตนเองให้มากขึ้นแต่ต้องยังคงอยู่กับสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งนางอองซาน ซูจี ก็ไม่ได้ให้สัญญาณที่ชัดเจนว่านางต้องการผลักดันให้เกิดสหพันธรัฐเมียนมาร์อย่างที่ชนกลุ่มน้อยต้องการ

(นางอองซาน ซูจี พล.อ มิน อ่อง หล่าย และแกนนำกลุ่มชาติพันธุ์ ระหว่างการหารือปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21)

ได้อะไรจากการประชุมสันติภาพที่เนย์ปีดอร์ ดังที่กล่าวข้างต้นการเจรจาสันติภาพเมียนมาร์กับชนกลุ่มน้อยในระดับชาติหรือการประชุมปางโหลง แห่งศตวรรษที่ 21 ภายใต้การสังเกตการณ์ของเลขาธิการยูเอ็นและนานาชาติ เป็นก้าวเดินทางการเมืองทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ เพราะไม่ว่าผลของการประชุมจะได้ผลมากน้อยเพียงใด เครดิทย่อมตกอยู่กับนางอองซาน ซูจี ทั้งจากการยอมรับของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งอาจมีการรวมตัวเป็นปีกแผ่นนอกจากจะมีโอกาสแก้รัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยยังเกี่ยวข้องกับการสร้างดุลอำนาจให้กับรัฐบาลและพรรคเอ็นแอลดีในการต่อรองกับกองทัพให้ได้มากขึ้น

นอกจากนี้การได้รับการยอมรับจากนานาชาติโดยเฉพาะยูเอ็นและประเทศเพื่อนบ้านทั้งจีน ไทย และอินเดีย ไม่ให้มาแทรกแซงสนับสนุนชนกลุ่มน้อย จะทำให้การแก้ปัญหาการปรองดองและหาทางออกเพื่อให้เกิดสันติภาพถาวรและความเป็นเอกภาพซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญต่ออนาคตของเมียนมาร์ โดยเฉพาะประเด็นการลดดุลอำนาจของกองทัพซึ่งอาจเข้ามาทำอันตรายต่อระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประเทศเมียนมาร์มีประสบการณ์มาแล้วในอดีต “การประชุมสันติภาพปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21” จึงเป็นความท้าทายทั้งของชาวเมียนมาร์และของนางอองซาน ซูจี เป็นบททดสอบผลักดันสู่ระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคงและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาชนเมียนมาร์

7. บทสรุป

บทสรุปของรายงานวิเคราะห์เศรษฐกิจ-การเมืองเมียนมาร์...หลังยุคเปลี่ยนแปลงอำนาจ ชี้ให้เห็นถึงบริบทประเทศเมียนมาร์หลังยุคเปลี่ยนผ่านอำนาจไปสู่ระบอบประชาธิปไตย แต่ด้วยข้อจำกัดต่างๆ โดยเฉพาะการช่วงชิงดุลอำนาจทั้งของรัฐบาลซึ่งมีนางอองซาน ซูจี เป็นแกนนำ ซึ่งต้องการขับเคลื่อนให้มีระบบประชาธิปไตยเต็มรูปแบบ อีกทั้งภายใต้นโยบาย "Above The President" จะยังสามารถคงสถานะนี้ไว้ได้ต่อเนื่องนานเพียงใด ขณะที่ฝ่ายกองทัพโดยมีพลเอกมิน อ่อง หล่าย เป็นตัวแทนของขั้วอำนาจ **เก้ายังต้องการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยๆ ไป** และยังให้ความสำคัญต่อการรักษาสถานภาพของฝ่ายทหาร รวมทั้งความเป็นเอกภาพประเทศหนึ่งเดียวของเมียนมาร์ สำหรับขั้วอำนาจของกลุ่มชาติพันธุ์จำนวน 17 กลุ่ม ซึ่งเข้าร่วม "ประชุมปางโหลง" ณ กรุงเนย์ปีดอว์ถือเป็นเพียงก้าวแรกในการต่อรองเพื่อสิทธิปกครองตนเองหลังจากสละจุดไปเมื่อ 70 ปีที่ผ่านมา ปัญหาความเป็นเอกภาพของเมียนมาร์คงไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะให้เกิดการลงตัวของขั้วอำนาจ เพราะทั้งรัฐบาลและกองทัพก็ยังมีช่องว่าง ขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ก็ยังมีกลุ่มย่อยไม่ได้เป็นเอกภาพ

ประเทศเมียนมาร์เสมือนเป็น "อัญมณีล้ำค่าของเอเชีย" และในอนาคตจะเป็นจุดหมายปลายทางการลงทุนทั้งของภูมิภาคและของโลก **อนาคตของเมียนมาร์จึงขึ้นอยู่กับความปรองดองและความเป็นเอกภาพของรัฐซึ่งคงไม่ได้เห็นในเวลาอันใกล้** สำหรับประเทศไทยซึ่งมีพรมแดนใกล้ชิดติดและมีการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน กอปรทั้งปัจจัยเอื้อต่างๆ ล้วนเป็นโอกาสต่อการเข้าถึงทรัพยากร พลังงาน เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ฯลฯ

ทั้งนี้การมองเมียนมาร์ (Myanmar Outlook) ต้องมองให้ทะลุมิติต่างๆ ทั้งการเมือง สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และความอ่อนไหว ภาวะแห่งความสำเร็จคือต้องยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการไทยให้หลุดออกจากมิติเพียงแค่การค้าชายแดนและหรือปฏิสัมพันธ์การค้าเพียงในระดับท้องถิ่น (Local Economic) เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพของเอสเอ็มอีและผู้ประกอบการซึ่งอยู่ในท้องถิ่นชายแดนให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาค (Regional Competency) **เกี่ยวข้องกับการเข้าใจประเทศเมียนมาร์และเข้าถึงโอกาสในช่วงที่ประเทศส่วนใหญ่ซึ่งมีขีดความสามารถในการแข่งขันเหนือกว่าไทยยังริรอต่อความชัดเจนของการปฏิรูป** ประเด็นคือภาคธุรกิจ-เอกชนจะต้องเห็นโอกาสนี้เป็นช่วงจังหวะเหมาะสมที่จะเข้าถึงประเทศเมียนมาร์ ซึ่งโอกาสนี้คงไม่ดำรงอยู่ได้นาน เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์และการเข้าใจปัญหาเมียนมาร์อย่างแท้จริง

สามารถ Download PowerPoint ได้ที่ www.tanitsorat.com
สามารถติดตามรายงานฉบับนี้และบทความอื่นๆ ได้ที่
www.tanitsorat.com และ Facebook/Tanit.Sorat
รวมทั้งบทสัมภาษณ์ต่างๆ ได้ที่ Youtube.com โดยใช้คีย์เวิร์ด ดร.ธนิต โสรัตน์